

องค์ความรู้

กรมวัฒนธรรม

โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

โคนันทิวศาล

การพูดจาสภาพอ่อนหวานเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติตลอดเวลาเพราะสามารถทำให้ผู้พูดได้รับแต่สิ่งดีๆ คังนิทานสุภาษิตเรื่องโคนันทิวศาลที่สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่าว่าครั้งหนึ่งพระเจ้าพรหมมหาราชเสวยพระชาติเป็นโคมีพราหมณ์เลี้ยงดูอย่างดีเหมือนลูกและตั้งชื่อว่า นันทิวศาลเมื่อโคนันทิวศาลเติบโตขึ้นปรากฏว่าเป็นโคที่มีกำลังเกินกว่าโคทั้งหมดเพราะสามารถลากเกวียน ๑๐๐ เล่มไปได้ในคราวเดียวกัน

โคนันทิวศาลคิดอยากตอบแทนบุญคุณของพราหมณ์ที่เลี้ยงดูตนมาอย่างดี จึงบอกให้พราหมณ์ไปทำพนน โกวินทเศรษฐีว่าตนมีโคที่มีกำลังมากสามารถจะลากเกวียนที่ผูกติดกันไปได้ถึง ๑๐๐ เล่ม โดยตั้งเดิมพันไว้ ๑,๐๐๐ กหาปณะ (ประมาณ ๔,๐๐๐ บาท) และให้พาโคนันทิวศาลไปลากเกวียนนั้น

เมื่อถึงวันนัดพราหมณ์จัดเกวียน ๑๐๐ เล่มผูกติดกันแล้วจับโคนันทิวศาลเทียมเข้าที่แอกเกวียนเล่มต้น แล้วขึ้นนั่งบนเกวียนพร้อมร้องควากโคนันทิวศาลว่าเจ้าโคคือ โคโคง จงลากเกวียนไปได้ยวนี้ โคนันทิวศาลได้ยินดังนั้นจึงขึ้นเฉยพราหมณ์จึงเป็นฝ่ายแพ้ต้องเสียเงินเดิมพันถึง

๑,๐๐๐ กหาปณะ และกลับบ้านไปด้วยความเศร้าโศกเสียใจมาก

โคนันทิวศาลจึงปลอบพราหมณ์และกล่าวว่าครั้งนี้ไม่ใช่ความผิดของเราเป็นความผิดของท่าน เราไม่เคยทำความเดือดร้อนให้แก่ท่าน เหตุใดท่านจึงเรียกเราว่าโคโคงโคง และบอกให้พราหมณ์ไปทำพนนเศรษฐีอีกครั้งโดยต้องวางเดิมพันให้สูงเป็น ๒ เท่าเพื่อให้คุ้มกับที่เสียไปคราวแรก โดยขอเพียงอย่าเรียกเราว่าโคโคงโคง

พราหมณ์จึงไปทำพนนเศรษฐีอีกครั้งและตั้งเดิมพันเพิ่มเป็น ๒,๐๐๐ กหาปณะ ในวันนัดเศรษฐีได้จัดเกวียนบรรทุก ๑๐๐ เล่มผูกเข้าด้วยกันฝ่ายพราหมณ์ได้นำโคนันทิวศาลมาผูกกับเกวียนเล่มต้นแล้วพูดว่าพอนันทิวศาล พ่อมหาเจ้าเรียวพองลากเกวียนไปเถิด เมื่อโคนันทิวศาลได้ฟังคำหวานก็มีกำลังใจมูมนะลากเกวียน ๑๐๐ เล่มที่ผูกติดเป็นแถวเดียวกันได้อย่างสบาย โกวินทเศรษฐีจึงยอมแพ้และจ่ายทรัพย์ ๒,๐๐๐ กหาปณะให้แก่พราหมณ์ตามเดิมพัน

นิทานสุภาษิตนี้แสดงให้เห็นว่าการพูดจาด้วยคำสุภาพอ่อนหวานย่อมเป็นมงคลทั้งแก่ผู้พูดและผู้ฟัง.

นกวรรณ กองตะโก